

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszdtalvozas

Targ

725.0924

Hely

Ido

1926

Szemely

Szerzo:

Alpar Ignac

Cim:

Mi epul a Gellerthegyen

Forras:

Pesti Hirlap

Bp.

(Hely)

1926. 7. 22.

(Ido)

(Kot. v. fuz.)

(Olda)

Mi épül a Gellérthegyen?

Alpar Ignac nyilatkozata a Citadellában létesítendő kiállítás tervéről.

— A Pesti Hirlap tudósítójától. —

A főváros pénzügyi bizottsága — amint ismeretes — ötmilliárd koronát szavazott meg Alpar Ignác hatalmas tervének, a Gellérthegynek az 1928-ban létesítendő nemzetközi balneológiai kiállítás céljaira történő beépítésének költségeire. Az állam tízmilliárddal járul hozzá a költségekhez, az előzetes tervek szerint szükségessel további tízmilliárdot pedig egy érdekelttség bocsátja a kiállítást rendező Budapesti Fürdőegyesület rendelkezésére.

Alpar Ignác,

aki idestova két évtized óta harcol már annak a gondolatának a megvalósításáért, hogy a Gellérthegyen egy a saját tervei szerint fölépítendő üdülőtelep létesüljön, ezzel a most már a megvalósuláshoz közeledő törekvéssel kapcsolatban a következő érdekes nyilatkozatot tette a Pesti Hirlap munkatársa előtt:

— A Citadellának a Gellértfürdő felé eső része belülről teljesen kiépítetlen, csak a körfalai vannak meg és ezért, amikor felmerült az a kérdés, hogy a Citadella falain belül egy kiállítás létesüljön, az első helyszíni szemlén megállapítottam már, hogy éppen ez az üres terület felette alkalmas egy az Andrássy-utj új műcsarnoknak megfelelő nagyságú kiállítási épület felépítésére. Ennek az épületnek a helyiségeit úgy tervezzük, hogy menyezeteik a Citadella alatt maradjanak annyira és olyképpen, hogy egy terraszt alkossanak, amelynek padlója olyan magasan fekiüdnék, hogy a rajta sétáló közönség a Citadella falán keresztül ellátna minden irányba, Pest és a budai hegyek felé egyaránt, és ilyen módon zavartalanul élvezhetné azt a csodaszép panorámát, amely a Gellérthegyről eléje tárul.

— Az aggodalmaskodóknak meg kell érteniök: arról van szó, hogy a Citadella falain belül a Gellértfürdő felé eső teljesen beépítetlen területet egy

kiállítás céljaira felhasználjuk, mert egy kiállításnak ezen a helyen való létesítése rendkívüli vonzóerővel bírna, tekintettel arra, hogy ez az idea teljesen elüt azoktól a megoldásoktól, amelyekkel világszerte a kiállítások területi kérdéseit eddig elintézték. Ha ugyanis valamely városban — a külföldön is — a múltban kiállítást létesítettek, a kiállítás céljaira rendszerint a periférián elterülő kultívalatlan helyeket szókták kiválasztani és a kiállítások rendezőbizottságainak esanem minden esetben csak az volt a feladatuk, hogy a kiállítás területét megfelelő közlekedési eszközökkel bekapcsolják a forgalomba, esetleg néhány ültetvénnel barátságosabbá tegyék.

— Ez az elgondolása a mi tervünknek is, amelynek alapötlete az, hogy az 1928-iki kiállítást a Citadella belsejében helyezze el, azonban ezuttal az említettektől lényegesen eltérő szempontok azok, amelyek (bár a Gellérthegy is elhagyott és kultívalatlan hely) indokoltá teszik a kiállításnak ezen a területen való felépítését. A Gellérthegy ugyanis nem fekszik a város perifériáin, ellenkezőleg, a város kellős közepén pihen és szinte csodálatos, hogy ezt kedvező helyzetet mindeddig nem használták ki a köz javára. Azt hiszem ugyanis, hogy a kiállításnak ezen a helyen való elhelyezése olyan kecsesítő perspektívát tár elénk, hogy mindenkinek meg kell értenie a jelentőségét. Ha a gellérthegyi kiállítási területet megfelelő közlekedési eszközökkel hozzáférhetővé tesszük a nagyközönség széles rétegei számára, úgy ez a hegy rövidesen népszerű kirándulóhelyé válnék éppen azért, mert nem a főváros perifériáján, hanem annak központjában fekszik. De figyelemreméltó érv az 1928-iki kiállításnak a Gellérthegyen való létesítése mellett az is, hogy ennek a tervnek a megvalósulása esetén nem következhetik

be annak a szükségessége, hogy a kiállítás bezárása után a kiállítási épületeket lebontsák és az építkezési anyagot elhordják, ami természetesen újabb költségekkel járna. A Citadella falain belül létesítendő helyiségeket ugyanis állandó jelleggel és akként építtetnénk, hogy azokat a kiállítás bezárása után is kiállítási, vagy hasonló természetű célokra fel lehessen használni.

— Emellett felmerült az az érdekes gondolat is, hogy a Gellérthegy, amelynek szépségeit a nagyközönség tulnyomó része talán csak akkor fogja majd megismerni és megbecsülni, ha a kiállítás megtekintésére felmegy a Gellérthegyre, később is állandóan látogatható ezt a csodaszép helyet, amely a kiállítás idején létesítendő közlekedési eszközökkel a jövőben is könnyen hozzáférhető lenne.

— Budapesten csak nagyon kevesen tudják, hogy mi az, amit a Gellérthegy természeti látványokban nyújt. Ha a Piazza le Michelangeloról Florenzben az egész város fölött eltekintek, a történelmi emlékek hosszú sora ébred föl lelkemben. De az a látkép, amelyik innen lélem tárul, össze sem hasonlítható azzal a képpel, amelyik a Gellérthegyről nyugózi le lelkemet. Rómának a Sanct Pietro Montorio-ról nyíló gyönyörű látképe, amely a városnak egy épenséggel nem szép horizontján keresztül az albáni és a szadini hegyekre nyílik, vagy egy másik kilátás, amelyet a Quirinal-palota elől ugyancsak egy épen nem festői háztenger tár elénk, vagy a harmadik, mindenki által dicsőített kilátás, a Monte Pincióról, amely a nap lenyugvása

idején isteni panorámában tünteti föl Michelangelo páratlan szépségű Szent Péter kupoláját, mind olyan képek csak, amelyek természeti szépségükben közel sem járnak ahhoz a panorámához, amelyet a Gellérthegy tár elénk.

— Mindehhez pedig hozzáfűzöm még, hogy a Gellérthegynek is megvan a maga történelme, amely végeredményében a külföldet is érdekli. Utalok például arra, hogy a kereszténység első áldozata, az a hibuzgó velencei pap, itt szenvedett vértanu-halált és rámutatok arra, hogy a Gellérthegy mentén, a

Duna medrén vonultak dél felé a keresztény hadjárat lovagai és hogy ezen az úton indult egy fiatal magyar király a szerencsétlen kimenetelű mohácsi csatába. Az idegen tehát magyar kalauzától meg fogja tudni, hogy ezek az események mind az európai kultúra érdekében játszódtak le ugyanakkor, amikor egész Európa a tudomány és művészet kincsei között tobzódott, amikor Olaszországban és Franciaországban, és mindenütt Európában a Renaissance-kor legfényesebb ideje tündökölt; mikor a Mediciek udvara Florenzben egy kulturközpont volt, mikor Rafael bevonult udvarával Rómába, a Vatikánba, hogy megalkossa örökbecsű freskoit a Stanza della Signaturában és egyebütt, amikor Michelangelo tobzódott az ő zsenialitásában a sixtini kápolnában és amikor a művészet és tudomány ápolásának szentelte a legegyszerűbb ember is minden gondolatát. Ebben az időben és utána is még másfél századig pedig Magyarország a török jármot nyögte és megakadályozta, hogy a Kultur-Európának ez az egyedülálló gyönyörű korszaka zavartalanul termelje a tudósok, művészek, költők és iparművészek hosszú sorát.

— Így lett nekünk itt részünk abban, hogy a renaissance-kornak és a későbbi kornak művészeti alkotásait ma is mindenki megcsodálhassa. *Ezeket a gondolatokat kell majd az idegenbe beleplántálni akkor, ha a kiállítás megtekintése alkalmával a Gellérthegy ormáról széjjelnéz.* A Gellérthegyről és Budáról kell megindulnia megint a megújulásnak. Ezt akarjuk, ez a mi feladatunk. A kopár hegyormot szeretettel akarjuk gondozni. Legyen az üdülőhelye a szenvedőknek, akik a Gellérthegy alján elterülő gyógyvizek áldásait keresik. Legyen az a békeességben munkálkodóknak a temploma, legyen az minden magyarnak a zarándokhelye, ahol alkalma nyílik mindenkinek a multak történelmén elmélkedni, keresni és megtalálni azt az utat, amely Magyarországnak újból való felépítéséhez vezet.

Alpár Ignác végül közölte velünk, hogy magához a Citadellához semmi körülmények között sem hajlandó hozzányulni, mert 5, bár nem vaskalapos, azonban mint architektikus, konzervatív ember, aki semmiesetre sem bolygatja meg nyugalmukban a történelmi emlékeket.
